

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

**Gasse Nyvang A/S
C/O Bent Lund
Gasse Nyvang 7
6780 Skærbæk**

Der opføres ny velfærdsstald samt ny lade og plansilo.

Skema 243142 i www.husdyrgodkendelse.dk

Indsendt 3 januar 2024

Datablad

Ansøger og ejer	<i>Gasse Nyvang A/S C/O Bent Lund Højervej 21 6280 Højer</i>
	<i>Kontaktperson på miljø sagen: Bent Højmark Lund Mobil: 20219018 Mail: benthlund83@gmail.com</i>
Husdyrbrugets adresse	<i>Gasse Nyvang 7, 6780 Skærbæk</i>
CVR-nummer	<i>43009451</i>
CHR-nummer	<i>50781</i>
Kommune	<i>Tønder Kommune</i>
Ejendomsnummer	<i>5500011052</i>
Matrikel-nr.	<i>466 - Ø. Gasse, Skærbæk m.fl.</i>
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	<i>Højervej 21, 6280 Højer</i>
Biaktiviteter	<i>Ingen</i>
Ansøgningskema	<i>231882</i>
Konsulent	<i>Velas Birgitte Madsen bima@velas.dk, 50801502 Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg</i>
Ansøgning indsendt	<i>3. januar 2024</i>

Forord

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Gasse Nyvang 7, 6280 Højer. Det ansøgte omfatter udvidelse af dyreholdet samt opførelse af ny velfærdsstald, ny plansilo og ny foderlade. Herudover forlænges en plansilo og der ønskes mulighed for at opstille kalvehytter flere steder.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle miljøpåvirkninger ved det ansøgte projekt.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen

Datablad	2
Forord	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	7
3. Husdyrbruget og det ansøgte	8
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget</i>	8
3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde</i>	10
3.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug</i>	10
3.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed</i>	11
3.4.1 <i>Generelle afstandskrav</i>	11
3.5 <i>Ammoniakemission</i>	12
3.5.1 <i>Naturpunkter</i>	12
3.6 <i>Lugtmission</i>	14
3.6.1 <i>Kumulation til naboer</i>	14
3.7 <i>Øvrige emissioner og gener</i>	14
3.7.1 <i>Støj</i>	14
3.7.2 <i>Støv</i>	15
3.7.3 <i>Lys</i>	15
3.7.4 <i>Skadedyr</i>	15
3.7.5 <i>Transporter</i>	16
3.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer</i>	16
3.8.1 <i>Døde dyr</i>	16
3.8.2 <i>Affald</i>	16
3.8.3 <i>Olie- og kemikalier</i>	17
3.8.4 <i>Energiforbrug (brugen af naturressourcer)</i>	17
3.8.5 <i>Vandforbrug</i>	18
3.8.6 <i>Restvand</i>	18
3.9 <i>BAT-Ammoniakemission</i>	19
3.10 <i>Grænseoverskridende virkninger</i>	20
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne	21
4.1 <i>Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter</i>	21
4.2 <i>Begrænsning af ammoniakemission</i>	21
4.3 <i>Afsætning af ammoniak til nærliggende natur</i>	22

4.4	<i>Lugtgener for omboende</i>	22
4.5	<i>Støjgener samt rystelser og vibrationer</i>	22
4.6	<i>Støvgener</i>	23
4.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	23
4.8	<i>Skadedyr</i>	23
4.9	<i>Transporter</i>	24
4.10	<i>Energi</i>	24
4.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	24
4.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	25
4.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	25
4.14	<i>Driftsforstyrrelser og uheld</i>	26
4.15	<i>Management og egenkontrol</i>	26
4.16	<i>Alternative løsninger</i>	26
4.17	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	27
5.	Konklusion	27
6.	Bilag	28

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer opførelse af ny velfærdsstald, ny plansilo, forlængelse af plansilo og ny foderlade samt muligheden for at opstille kalvehytter flere steder.

Projektet vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendigt, da lade og plansiloer skal bruges til opbevaring af foder til ejendommens kvægbesætning, og samtidig minimere foderspild. Formålet med den nye velfærdsstald er at øge dyrevelfærden ved at kunne tilbyde dyrene mere tid og plads i strøede bokse og samtidig imødekomme lovkrav om dyrevelfærd. Tilbygningen gør det muligt at dele dyrene i hold og tage hensyn til dyrenes individuelle behov i et skånsomt staldmiljø.

En tilladelse til at placere kalvehytter flere steder på ejendommen vil også give mulighed for at forbedre forholdene for kalvene.

I forbindelse med optimering af projektet blev der overvejet andre muligheder for opførelse af ny stald (størrelse og placering). Den valgte løsning medfører den bedste løsning for den daglige drift, uden at omgivelserne påvirkes negativt.

2. Ikke-teknisk resume

Nudrift og det ansøgte projekt

Den nuværende miljøgodkendelse fra 2015 giver tilladelse til 440 køer, 408 kalve og kvier 0-24 mdr., 205 tyrekalve pr år (40-60 kg) og 4 heste. Fremover forventes dyreholdet at blive cirka 800 køer, 180 kvier 0-6 mdr og 30 kvier 22-24 mdr.

Der søges om tilladelse til opførelse af ny velfærdsstald, ny plansilo og ny foderlade samt mulighed for at opstille kalvehytter flere steder.

Før 1/8 2017 blev lugt og ammoniak beregnet ud fra dyreholdet. Efter 1/8 2017 beregnes lugt og ammoniak ud fra produktionsarealet, som er det staldareal dyrene har adgang til, samt areal af gødningslagre. De bygningsmæssige ændringer betyder, at produktionsarealet i staldene øges fra 4290 m² til 6619 m². Overfladeareal af gødningslagre (flydende og fast) øges fra 2615 m² til 2725 m².

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Beregninger viser, at udvidelsen resulterer i øget lugt. Kravene i lovgivningen om maksimal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byer er dog overholdt. For at minimere lugtgener holdes ejendommen ryddelig i forhold til foderrester og husdyrgødning. Dette reducerer også risikoen for fluer og rotter.

Landskab

De nye bygninger ligger omkranset af eksisterende bygninger og/eller beplantning. Det vurderes at anlægget vil fremstå som en samlet enhed, og at de nye bygninger ikke vil blive synlige fra vejen.

Påvirkning af natur

Det ansøgte projekt medfører en forøgelse af ammoniakemissionen fra ejendommen fra 5090 kg til 7215 kg. Ejendommen ligger mere end 3 km fra natur beskyttet efter EU- regler og ca. 1,3 km fra nærmeste natur beskyttet efter særlige danske nationale regler. Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Ammoniak minimeres via de valgte staldsystemer.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik. I forhold til at begrænse ammoniakfordampningen er dette i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. For det konkrete projekt er der krav om, at der højst må udledes 7215 kg ammoniak pr. år. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste "teknikker" på markedet, der er tilgængelige i til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. Det kan være et staldsystem med lav ammoniakfordampning eller en teknik i form af gyllekøling, luftrensning e.l. I det konkrete projekt overholdes kravet til maksimal ammoniakudledning via de valgte staldsystemer.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, samt placering i forhold til omgivelserne.

Der redegøres for ammoniak- og lugtemissionen, samt for øvrige områder, hvor husdyrbruget kan belaste omgivelserne fx støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og ressourceforbrug.

I kapitel 4 vurderes husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne.

3.1 Indretning og drift af anlægget

På ejendommen er en malkekvægsbesætning. Oversigt over anlægget ses på Figur 1. Den nye velfærdsstald er placeret mod syd. Ny lade og plansiloer er placeret mod nord. Foruden de viste bygninger er der en decentral gyllebeholder 1,4 km mod nordøst.

Figur 1 Placering af bygninger (Rød = stald med produktionsareal, blå = gødningsopbevaring, gul = nye bygninger, der ikke anvendes til dyr eller husdyrgødning)

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug skal den ansøgte drift sammenholdes med nudriften og med driften for 8 år siden. I det følgende beskrives derfor 8-års driften, nudriften og den ansøgte drift. I denne sammenhæng skal "drift" forstås som størrelse og type af produktionsarealer. Størrelsen af produktionsarealerne i de eksisterende stalde er opgjort ud fra ansøgers opmålinger. Der er redegjort for størrelse af produktionsareal i hver enkelt stald i bilag 1.

Oplysninger om produktionsarealer fremgår også af IT-ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk og er vist skematisk i Tabel 1.

Den nuværende miljøgodkendelse er et tillæg fra 2015. Der er ingen forskel på de bygninger, der blev godkendt i 2015, og det der findes på ejendommen i dag. 8-års drift og nudrift er således ens. I ansøgt drift opføres ny velfærdsstald, en strøet boks i kostalden ændres til senge og der ønskes mulighed for at opsætte flere kalvehytter. Herudover opføres der en lade og en plansilo, og en eksisterende plansilo forlænges. En ungdyrstald tages ud af brug.

Der søges om flexgruppe i alle dybstrøelsesarealerne, så de kan anvendes til flere kvægtyper:

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen:

- Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
- Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
- Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Tabel 1 Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift (tillæg fra 2015)	Nudrift (samme som 8-års drift)	Ansøgt 2023
1. Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast drænet gulv Dybstrøelse	2336 244	2336 244	2580 0
2. Ungdyr N	Kalve, kvier, heste. Dybstrøelse	292	292	0
3. Kvier N	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald m spalter	761	761	761
4. Kvier S	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (rundsyl)	297	297	297
5. Lade	Kalve og køer, dybstrøelse	285	285	285
6. Velfærdsstald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast drænet gulv Dybstrøelse	0	0	2107 439
7. Hytter v stalde	Kalve, dybstrøelse	75	75	75
8. Hytter v ny lade	Kalve, dybstrøelse	0	0	75

Stald 1: Kostalden er en sengestald med 2x3 rækker, samt et strøet areal i den ene ende. Stalden er godkendt med fast drænet gulv. Den etablerede gulvtype lever dog ikke op til kravet svarende til fast drænet gulv med skraber. For at rette op på dette forhold vil der i forbindelse med denne ansøgning blive ændret på gulvet, så det lever op til kravet. Det strøede areal ændres til senge og fast drænet gulv. Der ændres ikke på staldens produktionsareal.

Stald 2: Tidligere dybstrøelsesstald med kalve/kvier og heste tages ud af brug.

Stald 3: Kvier i sengestald m spalter. Der er 3+1 rækker samt et lille tværgående areal med senge i den østlige ende i stalden. Der ændres ikke på staldens produktionsareal i forbindelse med denne ansøgning.

Stald 4: Kvier i sengestald m spalter. Der er 4 tværgående rækker senge. Mod øst er der et ekstra spalteareal, for at give flere ædepladser. Der ændres ikke på staldens produktionsareal i forbindelse med denne ansøgning.

Stald 5: En lade med et strøet areal til kalve og kælvning. Der ændres ikke på staldens produktionsareal i forbindelse med denne ansøgning.

Stald 6: Ny velfærdsstald. Den vestlige ende er med 4 rækker sengebåse og fast drænet gulv. Den østlige ende er en kombination af dybstrøelse og sengestald med fast drænet gulv. Der er udvendigt foderborg mod nord og indvendigt foderbord mod syd.

Stald 7: Eksisterende enkelt- og fælleshytter

Stald 8: Kalvehytter placeret ved den nye lade. Områder tages muligvis aldrig i brug, men der ønskes mulighed for at placere hytterne her, ved behov.

Nord for staldene ligger fire gyllebeholdere, og ca. 1,4 km fra ejendommen ligger yderligere en beholder (Tabel 2).

Tabel 2 Opbevaringslagre til flydende husdyrgødning

Gyllebeholder	Opførelses år	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	NH ₃ -effekt
1. Gyllebeholder	1992	1.050	238	Ingen indregnet, (flydelag)
2. Gyllebeholder	2000	2.150	495	Ingen indregnet, (flydelag)
3. Gyllebeholder	2006	4.000	719	Ingen indregnet, (flydelag)
4. Gyllebeholder	2007	2.000	453	Ingen indregnet, (flydelag)
5. Gyllebeholder (decentral)	2014	3.000	610	Ingen indregnet, (flydelag)
I alt		12.200		

Husdyrgødning afsættes til biogas.

Fast mæg opbevares nord for staldene på møddingsplads eller i container til mæg.

Ansøgningen er vedlagt en kapacitetsberegning (bilag 2), der viser en lagerkapacitet på ca. 5,5 mdr. til flydende husdyrgødning og ca. 2 mdr. til fast mæg. Husdyrgødningen sendes løbende til biogas, og der tages ikke mere retur end der er plads til. Husdyrgødningsbekendtgørelsens gældende regler om opbevaringskapacitet dækkes ved supplerende lejeaftaler på eksterne gyllebeholdere.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der foretages følgende bygningsmæssige ændringer:

- En ungdyrstald (bygning 2) tages ud af brug
- Det bygges en ny velfærdsstald (6) på ca. 3393 m² (bruttoareal)
- Der opføres en ny lade på 28x75 m
- Der opføres en ny plansilo på ca. 16x93 m
- En eksisterende plansilo forlænges med ca. 56 m
- Der ønskes mulighed for at opsætte flere hytter (8) ved den nye lade
- Eksisterende plansilo anvendes til mødding/plads til container
- Eksisterende mødding ændres til vaskeplads

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøger ejer Højervej 21 i Højer. Det vurderes, at de to ejendomme ikke er teknisk eller forureningsmæssigt forbundet, på en sådan måde, at de skal godkendes sammen.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

Ejendommen ligger ca. 2,5 km øst for Skærbæk. Ejendommen ligger i et bakket område, hvor landskabet er præget af åbne marker og læhegn. I dette afsnit beskrives husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturområder og omkringboende. Oversigt over anlægget fremgår af Figur 1.

3.4.1 Generelle afstandskrav

Afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6 og 8 er beskrevet i nedenstående tabel.

Tabel 3. Faste afstandskrav i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 6 og 8

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	100 m	Fra ny velfærdsstald til Gasse Nyvang 5, der ejes af ansøger.	50 m
	30 m	Fra stald 4 til Gasse Nyvang, der ejes af ansøger. Der foretages ikke ændringer i stalden.	
	200 m	Fra ny lade til nabobeboelse mod nord.	
Naboskel	10 m	Fra ny lade til naboskel mod nord. Der er ikke tale om et husdyranlæg eller gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg.	30 m
	6 m	Fra siloforlængelse til naboskel mod nord.	
	34 m	Fra nye kalvehytter til naboskel mod nord.	
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	60 m	Fra ny mødding til stuehus.	15 m
Samlet bebyggelse i landzone	Ca. 500 m	Fra ny stald til Åbenråvej 99 mod syd	m*
Byzone (eksisterende og fremtidig)	Ca. 2,5 km	Til Skærbæk mod vest	m*
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	> 2,5 km		m*
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	Ca. 2,5 km	Til lokalplan omkring Åbenråvej mod syd	m*
Fælles vandindvindingsanlæg	> 50 m		50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	> 25 m		25 m
Vandløb - åbent	70 m	Fra stald 4 til grøft mod øst	15/100 m
Sø	700 m	Til sø mod øst	15/100 m
Offentlig vej	23 m	Fra stald 4	15 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt på ejendommen til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Der søges om dispensation fra afstandskrav for forlængelse af plansilo, der opføres mindre end 30 m fra naboskel.

Afstand til forskellige natur- og landskabselementer:

- Natura 2000: 3,7 km SØ
- Bevaringsværdige landskaber: > 2 km
- Fortidsminde/kulturarvsareal: 200 m V
- Skovrejsningsområder: ejendommen ligger inden for skovrejsningsområde
- Fredede områder: 1,3 km N
- Beskyttede naturarealer: > 200 m
- Skovbyggelinje: 1 km NØ
- Sø- og åbeskyttelseslinje: 2 km N
- Kirkebyggelinje: 3,5 km V
- Beskyttede sten- og jorddiger: > 100 m

3.5 Ammoniakemission

Det ansøgte projekt medfører, at ejendommens samlede ammoniakemission stiger:

- Emission i 8 års drift = 5090 kg NH₃-N/år
- Emission i nudrift = 5090 kg NH₃-N/år
- Emission i ansøgt drift = 7215 kg NH₃-N/år.

3.5.1 Naturpunkter

Kategori 1-natur

Nærmeste kat 1. natur ligger ca. 3,7 km Ø for anlægget. Totaldepositionen fra anlæg på naturområdet er 0,1 kg N/ha. Ifølge hjælpeværktøjet i husdyrgodkendelse.dk er der kumulation med to andre husdyrbrug. Dermed er det lovgivningsmæssige krav på maksimal 0,2 kg N pr. ha pr. år, hvilket er overholdt.

Kategori 2-natur

Nærmeste kat. 2 natur er en mose, der ligger ca. 1,3 km nordøst for anlægget. Totaldepositionen er 0,4 kg N pr. ha, hvilket er under lovgivningens krav om maksimalt 1 kg N pr ha fra den samlede produktion på husdyrbruget.

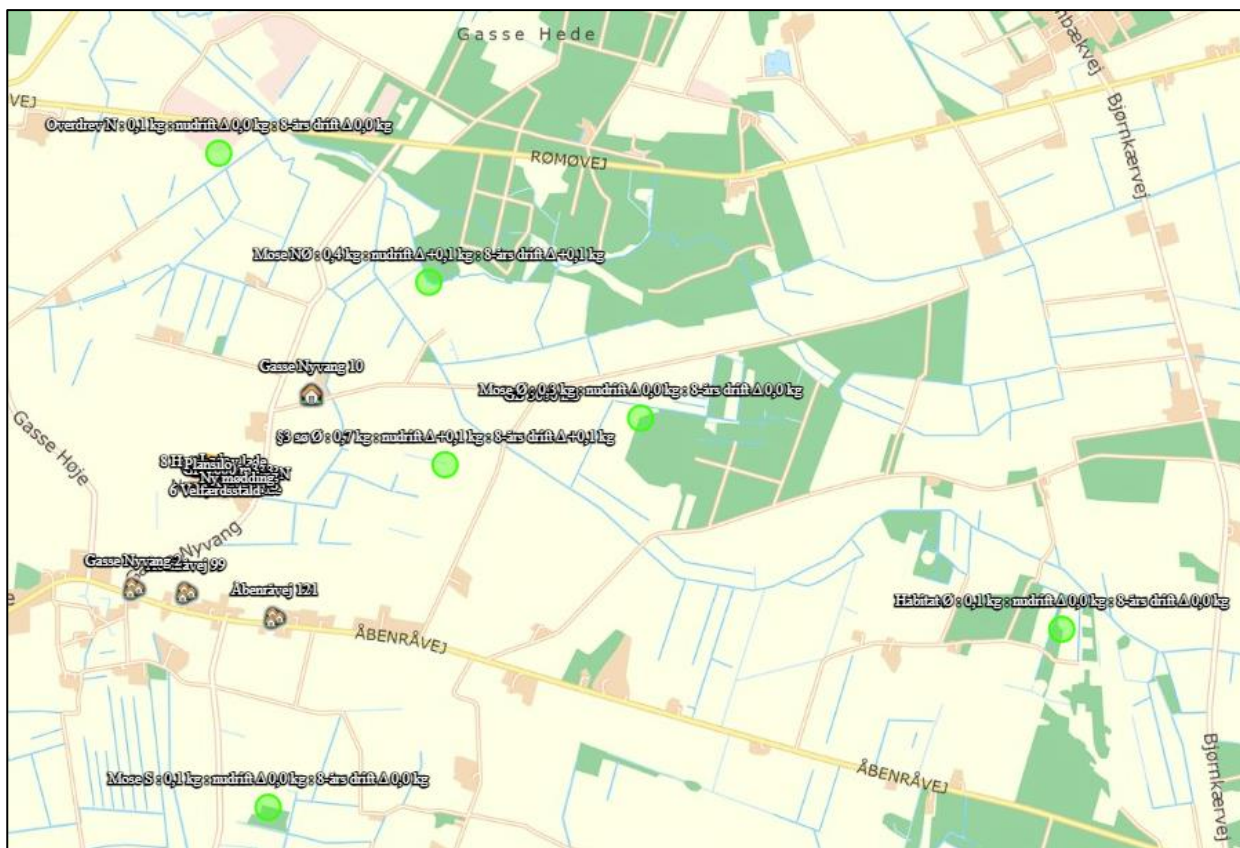
Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kat. 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha. Nærmeste kat. 3 natur er en mose, der ligger ca. 1,5 km syd for anlægget. Merdepositionen er 0,0 kg N pr. ha, hvilket er under lovgivningens vejledende krav om maksimalt 1 kg N pr ha fra den samlede produktion på husdyrbruget.

Der er i øvrigt regnet til den nærmeste § 3-beskyttede sø. Her er en merbelastning på 0,2 kg N.

Tabel 4. Beregnet ammoniakdeposition på naturpunkter. Placering af naturpunkter fremgår af Figur 2 samt af IT-ansøgningen

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
§3 sø Ø	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,7
Mose S	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Mose Ø	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,3
Mose NØ	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,4
Overdrev N	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Habitat Ø	Kategori 1	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,1

Figur 2 Placering af naturpunkter

3.6 Lugtemission

Resultat af lugtberegning fremgår af tabel 5. Det ses, at lugtgenekriterierne i forhold til naboer, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Tabel 5. Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Gasse Nyvang 10	0	NY	149,9	149,9	578,5	Ja
 Gasse Nyvang 2	1	NY	531,5	526,2	647,2	Ja
 Åbenråvej 121	1	NY	531,5	526,2	662,1	Ja
 Åbenråvej 99	1	NY	531,5	526,2	539,7	Ja
 Skærbæk Ejerlav, Skærbæk	0	NY	736,4	736,4	2738,8	Ja

3.6.1 Kumulation til naboer

Der skal regnes med kumulation, hvis der er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg/år inden for 100 m fra nabobeboelser eller inden for 300 fra samlet bebyggelse eller byzone. Der vurderes muligvis at være kumulation med ét husdyrbrug ved samlet bebyggelse.

3.7 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys, transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet. Disse gener/ulempen beskrives i det følgende.

3.7.1 Støj

På landbrugsejendomme er der en række aktiviteter som kan medføre støj. Det kan for eksempel dreje sig om foderhåndtering, transport, gyllepumpning, korntørring mm.

Tabel 6. Tabel over støjklider

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilation	Der er faner til beluftning i alle stalde	Ved behov i varm og stillestående luft
Foderblanding	Ved plansiloer nord for staldene	Ca. 3 timer dagligt kl. 6 til kl. 12.

Udfodring	I staldene	Er inkluderet i tidsforbruget til foderblanding
Ensilering	Ensilagesiloerne	Græs: 9 timer efter hvert slæt. Majs: en gang årligt i 30 timer.
Levering af foder	Ny foderlade	½ time 2 gange pr måned mellem kl. 7 og 17.
Kornvalse	Ingen	-
Korntørring	Ingen	-
Malkeanlæg	Kostald/malkestald	3 gange dagligt kl 5-9 og 13-17 og 21-01
Mælkekøling	Ved tankrum	Kontinuerligt. Støjer ikke.
Afhentning af mælk	Ved tankrum	Ca. 15 min hver 2. dag. Tidspunkt varierer
Udmugning	I stalde og hytter	Kalvehytter: hver uge Lade: hver 2½ md Velfærdsstald: hver 6. måned
Gyllepumpning	Pumpes fra kanalerne på kostaldens nordvestlige side	2 timer én gang om ugen. Mellem kl. 7 og 17. Fremover dagligt pga. levering til biogas
Afhentning af døde dyr	På modsatte side af vejen	Hyppighed og tidspunkt varierer. Evt. 15 minutter hver 2. uge mellem kl 7 og 17

Placering af støjkilder fremgår af bilag 3.

3.7.2 Støv

Den største kilde til støvgenerne skønnes at være interne transportere samt håndtering af foder og halm. Foder til dyrene opbevares bag staldene. Foderet blandes ligeledes bag staldene.

Placering af støvkilder fremgår af bilag 3.

3.7.3 Lys

Der er reduceret lys i staldene om natten. Udendørs belysning er alle med sensorer, der medvirker til at lyset er tændt mindst muligt.

Placering af lyskilder fremgår af bilag 3.

3.7.4 Skadedyr

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester reducerer risiko for fluer og rotter.

Dybstrøelsesboks i kostald (1) ændre til sengebåse

Ungdyrstald (2) lukkes ned.

Dybstrøelsesboks i laden (5) udmuges hver 2½ måned

Dybstrøelse i den nye velfærdsstald (6) udmuges hver 6. måned

Kalvehytter udmuges ca. hver uge.

Der tilføres løbende strøelse, så arealerne er tørre.

Fast møg opbevares overdækket på mødding eller i container.

Der anvendes Neporex og rovfluer mod fluelarver. Der er indgået aftale med firmaet "Rovfluen" om skadedyrsbekæmpelse.

3.7.5 Transporter

Antallet af transporter afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transporter.

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med ændring af besætningen kan der være et øget transportbehov til og fra ejendommen, men antallet øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er. Der vil normalt blive kørt gylle ud dels i marts/april måned og i august måned. Arealerne ligger tæt omkring ejendommen.

Tabel 7. Anslået antal transporter (én transport = til og fra ejendommen)

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Indkøbt foder mv.	Ca. 12	Ca. 24
Grovfoder	Ca. 800	Ca. 800
Fyringsolie/brændstof	Ca. 12	Ca. 12
Mælk	Ca. 182	Ca. 182
Indlevering af dyr	Ca. 6	Ca. 6
Udlevering af dyr til levebrug	Ca. 12	Ca. 12
Udlevering af dyr til slagtning	Ca. 6	Ca. 6
Afhentning af døde dyr	Ca. 26	Ca. 26
Diverse sækkevarer (minerale, kalveblanding, rengøringsmidler mv.)	Ca. 12	Ca. 12
Gyllekørsel til biogas	Ca. 600	Ca. 610
Fast møg	Ca. 40	Ca. 60
Maksimalt i alt	Ca. 1.708	Ca. 1.750

Placering af transporter fremgår af bilag 3.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr opbevares i henhold til gældende regler for opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Døde dyr er placeret på modsatte side af vejen for at minimere smitterisiko. De opbevares overdækket ca. 15 m fra offentlig vej. Her ligger de skjult fra vejen til de afhentes af DAKA.

3.8.2 Affald

Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Tabel 8. Opbevaring og bortskaffelse af affald

Affaldstype	Opbevaringssted og bortskaffelse
Spildolie	Ingen. Bortskaffes af maskinforretning ved olieskift på maskiner
Medicinrester	Afleveres til dyrlægen
Kanyler mm.	I kanyleboks. Bortskaffes via dyrlæge eller Motas
Pesticidrester	Meget lille mængde i lade. Maskinstation står for sprøjtning
Sække, bigbags og brændbart affald	I lade i container til brændbart affald. Afhentes af Brdr. Kristensen
Tom emballage (plast)	I lade i container til brændbart affald. Afhentes af Brdr. Kristensen
Jern og metal	Produkthandler
Døde dyr	Døde dyr placeres overdækket ved gyllebeholder. Afhentes af DAKA.

3.8.3 Olie- og kemikalier

Der opbevares ikke pesticider. Maskinstation står for sprøjtning.

Der opbevares ikke spildolie. Maskinforretning står for service af maskiner.

Tankning af diesel sker i maskinhus/lade på en plads med fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Opbevaring af dieselolie sker i typegodkendte beholdere.

Tabel 9. Olietanke på ejendommen

Anvendelse	Størrelse (L)	Årgang	Placering	Bemærkning
Dieselolie	1800	1998	Maskinhus	Overjordisk tank. Tanken er placeret indendørs. Den står på fast bund uden afløb.
Dieselolie	1800	2000	Maskinhus	Overjordisk tank. Tanken er placeret indendørs. Den står på fast bund uden afløb.

3.8.4 Energiforbrug (brugen af naturressourcer)

Der anvendes primært energi til malkning, fodring og markvanding. Det ansøgte projekt forventes at medføre en stigning i el-forbruget.

Tabel 10. Husdyrbrugets årlige energiforbrug

Type	Nudrift (anslået i MGK 2015)	Ansøgt drift
El	250.000 kwh Forbrug til staldene ligger på ca. 275.000 kwh.	800 køer x 669 = 535.200 kwh
Dieselolie	25.000 L	25.000 L

Fyringsolie	0	0
-------------	---	---

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES:

668,69 KWh/årsko ved malkestald/karrusel

758,69 KWh/årsko ved AMS

3.8.5 Vandforbrug

Der anvendes primært vand til drikkevand og til vask af malkeanlæg.

Tabel 11. Anslået årligt vandforbrug (m³/år)

Anvendelse	Før ændring (MGK 2015)	Efter ændring
Drikkevand	18.000 Forbrug til staldene lå på ca. 22.000 m ² i 2021	800x33=26.400 30x10=300 <u>180x3=540</u> I alt: 27.240
Vask af malkeanlæg og stald	1050	1500
Vask af maskiner	20	20

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES:

En ko drikker ca. 33 m³ om året

Opdræt 6-28 mdr. drikker ca. 6 m³ om året.

Opdræt 0-6 mdr. drikker ca. 3 m³ om året.

Et malkeanlæg til ca 300 køer bruger ca. 750 m³ om året.

3.8.6 Restvand

Tabel 12 Befæstet areal (m²) omkring bygninger

Befæstede arealer	Før ændring	Efter ændring
Mødding	100	210
Vaskeplads	0 (inkl. i plansilo)	100 (tidligere mødding)
Kalvehytter	600	600
Plansilo	4050	6370

Tabel 13 Anslåede mængder af restvand (beregnet som 0,7xareal (m²))

Type af restvand	m ³ /år før ændring	m ³ /år efter ændring	Afledes til
Vand fra mødding	70	147	Gyllebeholder
Vand fra vaskeplads	0	70	Gyllebeholder
Vand fra kalvehytter	420	420	Gyllebeholder
Vand fra plansilo	2835	4459	Udsprinkles

Tagvand ledes via dræn til grøft.

3.9 BAT-Ammoniakemission

I dette afsnit redegøres der for, hvordan husdyrbruget har valgt indretning og drift i forhold til bedst tilgængelig teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission.

Fra tidligere godkendelse videreføres følgende ammoniakreducerende virkemidler:

- Staldtyper – herunder fast drænet gulv med skraber i kostalden
- Vilkår om skraber i kvistalden udgår, da spaltegulvsskraberen er taget af teknologilisten

Tabel 14. Samlet BAT-beregning og ammoniakemission

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	6133	1082	7215
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	6133	1082	7215
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 7215 kg N/år og ammoniakemissionen er på 7215 kg N/år, dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt med 0 kg N/år. BAT er overholdt, da alle nye staldafsnit er indrettet med enten dybstrøelse eller fast drænet gulv med skraber – disse gulvtyper lever op til BAT.

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætning om eksisterende og renoverede staldafsnit.

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
7 Hytter v stalde	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
3 Kvier N	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
4 Kvier S	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
5 Lade	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
1 Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	0,89
1 Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
6 Velfærdsstald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
6 Velfærdsstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
8 Hytter v ny lade	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

Figur 4 Forudsætning for BAT-beregning.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger 30 km fra den dansk-tyske grænse, og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

I dette afsnit vurderes projektets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker. Vurderingerne tager udgangspunkt i beskrivelsen af det ansøgte fra kapitel 3.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

(landskabet, kulturarv og bilag IV arter)

Der foretages bygningsmæssige ændringer i forbindelse med det ansøgte projekt. I det følgende vurderes projektets mulige indvirken på landskab, kulturarv og bilag IV arter.

Den nye stald placeres syd/sydvest for den eksisterende kostald. I forhold til omkringboende og offentlig vej, vil den ligge skjult bag eksisterende bygninger og beplantning. Set fra vest vil den ligge lavt i landskabet.

Den nye lade og plansiloer ligger nord og vest for gyllebeholderne. De ligger skjult bag eksisterende bygninger og beplantning. Forlængelse af eksisterende sker mindre end 30 m fra naboskel. Der søges derfor om dispensation fra afstandskravet på 30 m til naboskel fra ensilageplads. Forlængelsen vil ligge i tilknytning til eksisterende plansilo, der ligger med samme afstand til naboskellet, og der er beplantning mellem siloen og skellet. Beboelsen på nabomatriklen ligger ca. 170 m fra siloforlængelsen, og beboelsen ligger på et husdyrbrug med egne plansiloer.

Ejendommen ligger inden for skovrejsningsområde. Det er tilladt at opføre erhvervmæssigt nødvendigt byggeri i skovrejsningsområde.

Rundt om ejendommen er der bevaringsværdige landskaber. Det betyder ikke, at der ikke må opføres nye bygninger. De nye bygninger ligger diskret i landskabet og i tilknytning til eksisterende bygninger. Ved at indpasse det nye byggeri på denne måde forebygges og afhjælpes uheldige landskabsoplevelser ved byggeriet.

På grund af bygningernes afdæmpede farve, den afskærmende beplantning og den relative lange afstand til naboer vurderer ansøger, at den ansøgte udvidelse ikke vil skæmme landskabsoplevelsen, hverken for forbipasserende eller naboer.

Ejendommen ligger ikke inden for områder med naturbeskyttelsesinteresser, økologiske forbindelser, kulturhistoriske bevaringsværdier, værdifulde kulturmiljøer eller geologiske bevaringsværdier. Ejendommen ligger i et område med lav artscore og lav bioscore (lav lokal og national prioritering). Samlet vurderes det, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

(menneskers sundhed, luft)

I lovgivningen er der faste krav til ammoniakemissionen, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedst tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænse

BAT-beregningerne i IT-ansøgningen viser, at BAT-kravet for ejendommen er overholdt via de valgte staldsystemer. Det vurderes derfor at der er foretaget tilstrækkelige tiltag til at minimere ammoniakemissionen.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Ammoniakemission til naturarealer omkring ejendommen er beskrevet i afsnit 3.5.

Lovens krav til ammoniakpåvirkning af natur i både kategori 1 og 2 er overholdt. Projektet medfører en lille merbelastning af et kategori-2 område, men merbelastningen ligger langt under lovens krav. Derfor vurderes det, at ammoniakemission fra projektet ikke påvirker disse naturområder.

Hvad angår kategori 3-natur omkring ejendommen, så belastes disse med en merdeposition på under 1 kg. Når det ansøgte medfører en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel - efter den tilgængelige viden - ikke medføre, at der sker en tilstandsændring i den pågældende naturtype.

Samlet ser vurderes det, at projektet ikke vil medføre tilstandsændringer i omkringliggende natur, og dermed heller ikke påvirke levesteder for bilag IV-arter.

4.4 Lugtgener for omboende

(Menneskers sundhed/gene).

Lugtemission fra ejendommen er beskrevet i afsnit 3.6.

Projektet medfører at lugten fra ejendommen stiger. Som det fremgår af kapitel 3, så overholder projektet lovens krav i forhold til lugtgener i forhold til beboelser, samlet bebyggelse og byzone – også selv om der korrigeres for lugtbidrag fra andre husdyrbrug (kumulation).

For at minimere lugt holdes ejendommen ryddelig, med fjernelse af gødning og foderrester. I strøede staldarealer holdes overfladen tør ved at tilføre nyt strøelse. Lager af ensilage og fast møg overdækkes.

På baggrund af de gennemførte beregninger samt ovennævnte foranstaltninger vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboerne.

4.5 Støjgener samt rystelser og vibrationer

(Menneskers sundhed/gene)

Støjklender på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.1 samt af bilag 3.

De væsentligste støjklender vurderes at være transporter til og fra husdyrbruget samt fra foderblanding. Der foretages ikke kornvalsning, korntørring eller beluftning af korn på husdyrbruget.

Transporter til og fra ejendommen foregår mest i dagtimerne.

Foderblanding og udfodring foregår hver morgen. Græshøst foregår ca. 10 dage om året fordelt hen over sommeren og majshøst ca. 4 dage om året i efteråret. I disse perioder kan der være støj sent

om aftenen. Det forventes, at der vil komme lidt flere transporter fremover, men derudover forventes det ansøgte projekt ikke at medføre forøget støj.

Afstande fra stalde og foderlagre til naboer uden landbrugsdrift er ca. 450 mod nordøst og 500 m mod syd. Støjgener søges minimeret ved at lægge støjende aktiviteter i dagtimerne. Det bakkede terræn, hvor ejendommen ligger i en lavning, forventes at medvirke til mindre støj ved boliger mod syd.

Samlet vurderes det, at naboerne ikke vil blive generet af støj ud over hvad der må forventes fra et landbrug. Det forventes ikke at naboerne vil opleve, at støj fra ejendommen øges som følge af projektet.

Rystelser og vibrationer vurderes primært at kunne stamme fra transporter. Med de beskrevne afstande til naboer samt planlægning af transporter, så der er færrest muligt transporter, og de så vidt muligt foregår inden for normal arbejdstid, vurderes det, at der er taget bedst muligt hensyn til naboerne.

4.6 Støvgener

(Menneskers sundhed/gene)

Støvkilder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.2 samt af bilag 3.

Den største kilde til støvgenerne skønnes at være interne transporter samt håndtering af foder og halm. Foder, bort set fra ensilage, opbevares indendørs, og foder blandes bag staldene. Der sker ikke indblæsning af foder.

Kalvehytter står udendørs, men er omkranset af eksisterende bygninger.

Afstande fra foderlagre til naboer er ca. 4-500 m. Der er beplantning og/eller bygninger mellem ejendommen og naboerne. Det lidt større antal transporter fremover kan medføre flere hændelser der støver, men på grund af afstand, beplantning og landskab, vurderes naboerne ikke at blive generet af støv fra ejendommen.

4.7 Lyspåvirkninger

(Landskabet og gener for mennesker)

Lyskilder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.3 samt af bilag 3.

Der er kun få udendørs lyskilder, og de er udstyret med bevægelsessensor. Da der er tale om åbne stalde, vil der kunne ses lys fra staldene, når det er mørkt. Der er dog kun fuld belysning i staldene, når der arbejdes i staldene. Om natten er der natsænkning i alle stalde.

Naboerne mod nord og syd forventes ikke at blive generet af lys fra ejendommen på grund af beplantning og terræn.

Samlet set vurderes belysningen på ejendommen ikke at genere naboerne eller forbigående.

4.8 Skadedyr

(Gener og menneskers sundhed)

Forebyggelse og håndtering af skadedyr er beskrevet i afsnit 3.7.4.

Strøede staldsystemer holdes tørre i overfladen. Møg opbevares i overdækkede stakke.

Projektet forventes ikke at medføre øgede gener fra fluer og skadedyr. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer. Møddingen overdækkes, og ved fluegener bekæmpes fluer med Stalosan, Neporex eller rovfluer.

Der er indgået aftale med privat skadedyrskonsulent fra Rovfluen om forebyggelse og bekæmpelse af mus og rotter.

4.9 Transporter

(Befolkningen og menneskers sundhed/klima i forhold til energiforbruget)

Anslået antal transportere fremgår af afsnit 3.7.5. Placering af transportveje fremgår af bilag 3.

Antallet af transportere forventes at stige lidt i ansøgt drift. Gener fra transportere søges minimeret ved hensynsfuld kørsel, og ved at kørslerne typisk foregår i dagtimerne.

Transport er i sig selv en forurenende aktivitet. Husdyrbruget vil som udgangspunkt tilstræbe færrest muligt transportere for at minimere tidsforbrug og udgifter til brændstof og arbejds løn. Husdyrbruget har dog behov for at transportere dyr, foder og gødning mv. Antallet af transportere søges minimeret ved at planlægge transporterne bedst muligt.

De fleste af udbringningsarealerne ligger tæt omkring ejendommen, hvilket reducerer længden af transporterne og dermed forbrug af tid og brændstof.

På grund af beplantning, terræn, bygningernes indbyrdes placering samt afstanden til omkringboende, vurderes de interne transportere på ejendommen ikke at medføre gener for naboerne.

4.10 Energi

(Klima)

Ejendommens forventede energiforbrug fremgår af kapitel 3.

Ejendommens energiforbrug har ligget højere end angivet i godkendelsen fra 2015. Elforbruget forventes at stige med det stigende antal køer. Følgende reducerer energiforbruget på ejendommen:

- Staldene er primært med naturlig ventilation, som der ikke er energiforbrug til
- Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene.
- Udendørs belysning er styret med bevægelsessensorer
- Der er LED-lys i de fleste bygninger
- Vakuumpumpen er frekvensstyret
- Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget

Samlet set vurderes det, at der er foretaget tiltag til minimering af energiforbruget.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

(Vand)

Ejendommens forventede vandforbrug fremgår af kapitel 3.

Ejendommens vandforbrug har ligget lidt højere end angivet i godkendelsen fra 2015. Ny ejer har foretaget forbedringer for at minimere drikkevandsspild. Forbruget vil stige i takt med antallet af køer, men der vil være fokus på at minimere vandspild.

Følgende reducerer vandforbruget på ejendommen:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Der er etableret flydere i drikkekar.
- Der bruges vand til for-køling af mælken. Vandet opsamles og anvendes til drikkevand til køerne.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Samlet set vurderes det, at der er foretaget tiltag til minimering af vandforbruget.

Foruden tiltag til minimering af forbruget af vand, tages der også hensyn til risikoen for forurening af overfladevand (søer og åer). Det vurderes at der er begrænset risiko for at aktiviteterne på ejendommen medfører forurening af overfladevand, fordi da der ikke er søer og vandløb indenfor 100 m fra gyllebeholderne.

Pumpning af gylle sker under opsyn. Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder.

Gyllebeholderne er omfattet af 10-årsbeholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

Olie opbevares i godkendte beholdere. Der opbevares ikke pesticider.

Vaskevand og drikkevandsspild fra stalde ledes til gyllebeholder.

Ejendommen ligger inden for område med drikkevandsinteresser og følsomme indvindingsområder. Ejendommen ligger ikke inden for boringsnære beskyttelsesområder eller indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Husdyrbruget overholder de generelle regler for udbringning af husdyrgødning og sprøjtning.

Samlet set vurderes det, at der på ejendommen er foretaget tiltag til minimering af vandforbrug, samt at der tages forholdsregler, der beskytter vandmiljøet.

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

(jordarealer og jordbund)

Jordbundstypen er grovsandet jord. Dette reducerer risiko for afstrømning af næringsstoffer fra stalde og gyllebeholdere. I kombination med de beskrevne tiltag i afsnit 4.11 vurderes det, at ansøger har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at minimere risikoen for jordforurening.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

(befolkningen og menneskers sundhed)

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der vurderes ikke at være særlige forhold ved beliggenheden af det konkrete husdyrbrug, der skal tages med i betragtning og som kunne betyde, at der skal udvises særlig forsigtighed.

Som nævnt tidligere i denne rapport overholdes lovens krav i forhold til lugtgener og ammoniakemission, og som beskrevet i afsnit 4.11 er der foretaget foranstaltninger for at minimere risiko for forurening.

Følgende tiltag på ejendommen vurderes desuden at gavne klimaet og dermed befolkningen generelt:

- Får udarbejdet klimaregnskab via Arla
- Etablerer stærke efterafgrøder, der opfanger CO₂ og binder kulstof i jorden
- Sender gyllen til biogas
- Timing af udbringning (større risiko for emission af lattergasser ved udbringning på våd jord)

- Tilpasser gødning til kvælstofbehovet
- Har meget græs i sædskiftet. Græs kan øge kulstofindholdet i jorden i forhold til etårige afgrøder
- Tilsætning af nitrifikationshæmmere til gødningsblanding, hvilket mindsker dannelsen af lattergas ved udbringning
- Reducerer andelen af opdræt ved brug af kønssorteret sæd
- Tilsætter fedt (rapskager) til foder – reducerer produktion af metan i vommen
- Minimerer foderspild
- Optimerer foderudnyttelse
- Minimerer protein i foderet
- Anvender klimaoptimerede foderplaner, hvor klimaaftryk beregnes i DMS/NorFor
- Avler efter bedre foderudnyttelse og mindre metanudledning
- Minimerer kørsel

4.14 Driftsforstyrrelser og uheld

Den største risiko for omgivelserne vurderes at være uheld med gylle. Enten sprængning af beholder eller uheld i forbindelse med håndtering af gylle.

Pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn. Ved pumpning af gylle fra forbeholder til gyllebeholder aktiveres en kontakt i stalden. Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder.

Gyllebeholderen er omfattet af 10-årsbeholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

Afløb fra plansiloer kan medføre forurening. Derfor er der regler for indretning af plansiloer – herunder randbelægninger og afløb.

Ejendommens plansiloer og gyllebeholdere ligger mere end 100 m fra vandløb og søer.

4.15 Management og egenkontrol

Foruden punkterne i afsnit 4.11 og 4.13 gælder nedenstående.

Management:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger
- I bedriftens årsrapport registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold

Egenkontrol:

- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Gyllepumpningen overvåges.
- Der etableres flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder, hvis der ikke er telt på beholderen
- Gylletanken kontrolleres for flydelag og der føres logbog.

4.16 Alternative løsninger

De valgte staldsystemer i de nye stalde har lav ammoniakemission. Der har ikke været overvejet andre staldsystemer, da det er de eneste staldsystemer, der lever op til BAT.

Placering af bygningerne er valgt ud fra logistikken på ejendommen, samt hvad der er muligt i forhold til terræn og i forhold til overholdelse af lugtgener.

Det vurderes, at det samlede anlæg udnyttes bedst ved den valgte placering og den valgte indretning. Den valgte løsning vurderes også at give mindst mulige påvirkninger af miljøet, naturen og omkringboende.

4.17 Oplysninger om konsulenten

Miljørådgiver Birgitte Madsen, Velas (se datablad forrest i denne rapport).

5. Konklusion

Der er foretaget beregninger af hvor meget lugt og ammoniak det ansøgte projekt forventes at medføre i forhold til den konkrete produktion på den konkrete beliggenhed. Der er foretaget konkrete vurderinger i forhold landskab og afstand til naboer. Herudover er danske landbrug reguleret af en række generelle regler der har til hensigt at beskytte miljøet i bred forstand. Ud fra de konkrete forhold samt de generelle regler vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig virkning på miljøet.

6. Bilag

Bilag 1 Tabel med beregning af produktionsarealer i 8-års drift og nudrift og ansøgt drift

Bilag 2 Kapacitetsberegning

Bilag 3 Placering af aktiviteter på ejendommen (lys-, støv- og støjkluder mm)